

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Дел. № 37/к.с. 11/05
Дата 09.02.2006

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

1040 София, ул. "Славянска" № 1, тел.: 02/92 37 555, факс: 02/987 00 98

Изх. № 10-00-1/ 08.02.2006

(Моля, цитирайте при отговор)

На Ваш №

*К-в К-в 11/2005
Дисциплинарно дело
св. д. 02-2006*

**ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТАНОВИЩЕ

от

проф. Георги Петканов - министър на правосъдието

по

конституционно дело № 11 от 2005 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА
КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

С определение на Конституционния съд от 19.01.2006 г. съм конституиран като заинтересувана страна по конституционно дело № 11 от 2005 г., образувано по искане на главния прокурор за обявяване за противоконституционна разпоредбата на чл. 132г, ал.3 от Закона за изпълнение на наказанията, създадена със ЗИД на ЗИН (ДВ, бр. 62 от 2002 г.).

Атакуваният текст на чл. 132г, ал. 3 не противоречи на Конституцията на Република България поради следните съображения:

Правото на зачитане на личния и семейния живот на гражданите, част от което е и правото на тайна на кореспонденцията, не е дефинирано като абсолютно неограничено право нито в международните актове, нито в Конституцията на Република България. Според чл. 8 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (Ратифицирана със закон, приет от НС на 31 юли 1992 г. - ДВ, бр. 66 от 14.08.1992 г., обн., ДВ,

бр. 80 от 2.10.1992 г., в сила от 7.09.1992 г., изм. и доп., с Протокол № 11 към Конвенцията (Ратифициран със закон, приет от 36-о НС на 5.10.1994 г. - ДВ, бр. 84 от 1994 г., в сила от 1.11.1998 г., обн., бр. 137 от 20.11.1998 г., попр., бр. 97 от 9.11.1999 г.) всеки има право "на зачитане на неговия личен и семеен живот, на неговото жилище и тайната на неговата кореспонденция". Ограниченията на това право се съдържат в ал. 2 на същия член - допустима е намеса на държавата, когато това е предвидено в закона и е необходимо за предотвратяване престъпления. В същия смисъл е и чл. 17 от Международния пакт за граждански и политически права (обн. ДВ, бр.43 от 28 Май 1976г.) според който "никой не може да бъде обект на своеволно и **незаконно** вмешателство в личния му живот, семейството му, дома или кореспонденцията му, нито на незаконно нахърняване на неговата чест и добро име."

Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС) е ратифицирана със закон, обнародвана в Държавен вестник и е влязла в сила за Република България. Тя е част от вътрешното ни законодателство в съответствие с чл. 5, ал. 4 от Конституцията. Съобразно изискванията на чл. 8, ал. 2 от КЗПЧОС допуснатата намеса на държавата в тайната на кореспонденцията на обвиняемите и подсъдимите, спрямо които е взета мярка за неотклонение задържане под стража, е по силата на закон – Закона за изпълнение на наказанията (ЗИН).

Атакуваният текст на чл. 132г, ал. 3 от ЗИН е в пълно съответствие и с чл. 34, ал. 2 от Основния ни закон, според който „изключения от това правило (тайната на кореспонденцията) се допускат само с разрешение на съдебната власт, когато това се налага за разкриване или предотвратяване на тежки престъпления”. Мярката за неотклонение задържане под стража, съгласно чл. 152 от действащия Наказателно-процесуален кодекс (НПК) и чл. 63 от новия НПК, се взема и с цел предотвратяване извършването на престъпление.

Тази мярка се взема с акт на съда и по същество представлява ограничаване правата на задържания, в това число и на правото му на тайна на кореспонденцията. Това е необходимото „разрешение на съдебната власт” по смисъла на чл. 34, ал.2 от Конституцията. Конституцията в чл. 57, ал.3 не обявява тайната на кореспонденцията за абсолютно право. В този дух е и решение № 1 на Конституционния съд от 10 февруари 1998 г. по конституционно дело № 17 от 1997 г. (обн. ДВ, бр.19 от 17 Февруари 1998г.) – “Конституцията признава и защитава неприкосновеността на личния живот на гражданите (чл. 32), на жилището (чл. 33), на свободата и тайната на кореспонденцията и другите съобщения (чл. 34), но не ги абсолютизира.”

Не е нужно в “разрешението на съдебната власт” – в случая определението на съда по чл. 152а респ. чл. 152б от НПК - да се изброяват изчерпателно ограничените права на подсъдим или обвиняем, защото те са предвидени в закон (ЗИН). Това представлява законна намеса в живота на гражданите в пълно съответствие с чл. 32, ал.1 от Конституцията, според който “личният живот на гражданите е неприкосновен. Всеки има право на защита срещу незаконна намеса в личния и семейния му живот и срещу посегателство върху неговата чест, достойнство и добро име”.

Проверката на кореспонденцията не нарушава и връзката на обвиняем или подсъдим, спрямо когото е взета мярка за неотклонение задържане под стража, със защитника му, както се твърди в искането на главния прокурор. Член 132б от ЗИН регламентира правото на срещи на обвиняемите и подсъдимите със защитниците им незабавно след като бъдат задържани. По време на всички срещи със защитника обвиняемите и подсъдимите могат да предават или да получават писмени материали във връзка с делото, съдържанието на които не подлежи на проверка. Поради изложените съображения не може да се приеме, че чл. 132г, ал. 3 от ЗИН е в нарушение на разпоредбата на чл. 30, ал.5 от Конституцията (всеки има право да се среща насаме с лицето, което го защитава. Тайната на техните съобщения е неприкосновена).

Текстът на чл. 132г, ал.3 от ЗИН е в пълен синхрон и с чл. 31, ал. 4 от Конституцията – допуснатите със закон ограничения на правата на обвиняемия не надхвърлят необходимото за осъществяване на правосъдието.

Формулировката и духът на разпоредбата на чл. 132г, ал. 3 от ЗИН отговарят изцяло на европейските изисквания и най-добрите европейски практики. В законодателствата на държавите-членки на Съвета на Европа е уредено, че кореспонденцията на обвиняемите и подсъдимите подлежи на проверка от администрацията на местата за лишаване от свобода.

С оглед на изложеното, атакуваният текст на чл. 132г, ал. 3 не противоречи на Конституцията на Република България, поради което считам, че искането на главния прокурор следва да бъде отхвърлено като неоснователно.

МИНИСТЪР:

ПРОФ. ГЕОРГИ ПЕТКАНОВ

